

„Kūryba – pats gyvenimas“

Kuriantis – tai einantis į priekį

-Galbūt aš – kitoks žmogus, - trukteli pečiaus. Vien dėl to, kad esu dailininkas. – Kiekvienam dailininkui būdinga kurti, kažką pamatyti kitaip, iš kažko padaryti grožį. Šiuo atveju aš galvoju kaip pedagogas: išugdyti jaunuose žmonėse poreikį kurti, arba suteikti žinių, perduoti patirtį. Manyje gyvas noras – perduoti patirtį kitam. O kaip kūrėjui, man visada norisi kažko naujo, kažko kitaip, nei yra įprasta. Ir visos stovyklos jaunimui, arba stovyklos suaugusiems kolegoms, veda link to – naujo pieškų, man rūpi skatinti kūrybą – bendraja prasme. Aš tikiu, kad kuriantis žmogus – tai einantis į priekį žmogus.

Teoriškai – viskas lyg ir suprantama bei aišku. Girdėtos kalbos. Tik štai paradoksas – veikiančiųjų nedaug, nes tiesiog postringaujant lengviau atrasti priežasčių, kodėl to nedaryti, nei argumentų – kodėl daryti.

-Tikriausiai tai būdo bruožas,- svarsto kūrėjas. – Aš jaučiuosi gerai, matydamas, kad kiti taip pat gerai jaučiasi. Aišku, neneigsiu, kad yra žmonių, kurie ieško tik naudos – tiktai asmeninės naudos, o aš kažkodėlvisą gyvenimą galvoju, kad visi gali būti laimingi bendraudami vieni su kitais, jausdami tą džiaugsmą, kurį aš vadinu gyvenimo džiaugsmu.

Harmonijoje su gamta

Dalius – vienas tų, Aukštybių malonėmis apdovanotųjų, kuriam lengvai sekasi kurti. Pirmiausia tą, anot jo, gyvenimo džiaugsmą. Džiaugdamsis – ne kitaip – sodyboje jis viską padarė savomis rankomis. Gyvenamąjį namą pastatė. Kitus trobesius. Mišką išvalė. Ir „Menų salai“ kertė atsirado. Apskritai – vieta, kurioje nusprendė būti, kurti – jam, tvirtina, itin svarbi. Kaip tik nuo jos ir prasideda menas. Menas gyventi.

-Tai vėlgi – iš vaikystės atėję, kai su tėvais daug laiko praleisdavau gamtoje: ar tai prie ežero, ar tai upe, plaukiant valtimi. Mane gamta traukė ir, būtent čia, dar studentai būdami, atradom tą vietą – pušyno pašonę. Pasirodė, kad tai yra ir protėvių žemė – buvo labai lengva sugrįžti ir čia kurtis – vien dėl paprastų teisinių dalykų – nereikėjo nuversti kalnų, kad čia galėtume apsistoti. Dėl to, kad esu kūrėjas, man buvo nesunku ir pastatus pastatyti, ir išpjauti tuos krūmynus, dilgėlynus – vien dėl to, kad buvo trauka gamtai. Visuomet ir savo auklėtiniams sakau: daugelis dalykų ateina iš gamtos – žmogus yra gamtos dalis ir turi į ją įsiklausyti, mokytis iš jos. Kai gyveni su gamta harmonijoje, tu ją stebi, iš jos mokaisi, tai ir visa kūryba liejasi labai laisvai. Tokia mano gyvenimo filosofija. Būtent: jei nesipyksti su žmonėmis, netgi ir susitikdamas su priešu – žinai, kaip su juo bendrauti, kad išvengtum karo.

Šitose erdvėse – ko tik širdis geidžia. Užsimanei pabraidžioti po pievą – maloniai prašom. Norėtum pasitraukti atokiau nuo žmonių akių – braukis miško gūdomon. Būk su savimi – kiek nori ir kada nori. Arba tuo pačiu metu – kai dirbi įprastą namų ūkio darbą. Juk ne tinginiui tiek apeiti.

-Aš kartais pats susimąstau: galėčiau pasakyti, kad nesu tinginys – sau galėčiau pasakyti, bet tuo pačiu prisipažįstu, kad mėgstu ir patinginiauti. Galiu patvirtinti seną tiesą – tinginystė gimdo progresą. Aš irgi, mėgdamas patinginiauti, atrandau kažkokį būdą, kaip atlikti darbą greičiau, paprasčiau, pritaikyti kažkokių jau esamus įrankius ir pagreitinti tą kūrybą. Nors, kita vertus, visada sakau: žmogaus gyvenimas – nuolatinė kūryba: ir pjaunant žolę, ir genint medį, ir tveriant tvorą. Pats gyvenimas yra kūryba.

Nuo drobės – prie medžio

Naujamiesčio vidurinėje mokykloje dėstantis dailę ir technologijas, prieš kelerius metus pelnęs garbingą Lietuvos Metų mokytojo vardą, dailininkas - iš tų menininkų, kuriems kūrybos procese smulkmenų nėra. Svarbu – absoliučiai viskas.

-Aš netgi apibūdinau save kaip eksperimentatorių. Būtent tas eksperimentavimas gyvenime man atneša naujų žinių, naujų pojūčių, naujų potyrių. Eksperimentuodamas galiu atlikti daug tiriamojo darbo. Ir būtent eksperimentuodamas sutelkiu savyje gyvenimo patirties bagažą, kuri galiu po to panaudoti bet kokiose situacijose.

Nestandartinis sprendimas kuriant – teigia dailininkas – jam ypač praverčia ir kitais atvejais – bendraujant su žmonėmis, renkantis. Nes kiekviena nauja patirtis – tai ir atsakymas – kaip elgtis vienu ar kitu atveju.

O kūrybos atveju, anot Daliaus, užtenka suskaičiuoti iki dviejų. Jis stengiasi aprėpti kaip tik dvi – tapybos ir medžio skulptūros – sritis:

-Skulptūra jau išsibarsčiusi po visą Lietuvą, netgi užsienio šalyse skulptūros kūrinių nemažai yra. Aišku, nesigiriu, kad esu labai produktyvus kūrėjas, nes pagrindinis mano užsiėmimas – mokytojavimas. Didžiąją laiko dalį atiduodu mokytojo darbui, bet, kaip ten bebūtų, stengiuosi jo skirti ir kūrybai. Kai tik galiu, dalyvauju ir skulptūros, ir tapybos pleneruose, ir, žinoma, parodose.

Tai nėra kasdieninė kūryba, kuria galėtų didžiuotis, savikritiškas dailininkas. Tikrasis pašaukimas – mokytojavimas – pareikalauja daug daugiau, ne tik laiko. Antra vertus, kodėl kuklintis – svarsto:

-Jeilgiau neprisiliečiu prie teptuko ar kirvio, jaučiuosi taip, lyg kažko trūktų. Todėl kiekviena proga, vos tik atsiranda galimybė dalyvauti kūrybos projektuose, su didžiausiu malonumu tą darau. Lietuva yra ta teritorija, kurioje aš daugiausia veikiu ir mano darbai, kad ir negausūs, yra nusėdę kaip tik ant Lietuvos žemės.

Išties neverta gilintis – kokį Dalių – tapytoją, ar medžio skulptorių žmonės daugiau pažįsta. Aišku, kūrinių iš ažuolo sunku nepastebėti – jeigu dar žinai ir autoriaus braižą, ir specialaus ženklo, kurį paliekantis ant kiekvieno darbo, nepatingėsi paieškoti. Kalbant apie tapybą, reikia žinoti: Dalius – peizažo meistras.

-Aš labai vertinu bažnytkaimius: jeigu tapau peizažą, noriu pavaizduoti bažnyčią, bokštą, varpinę, kryžių. Tai, kas įkvepia, suteikia vilties. Juk ir patys bažnytkaimiai buvo kuriami dėl to, kad žmogus turėtų vietą gyventi, vietą melstis. Bažnytkaimiuose – tikroji Lietuvos savastis. Man tai – labai reikšminga.

Stovykla - unikali

Kai baigiasi atokvėpio pertraukėlė, ir „Jaunajame skulptoriuje“ vėl sudžeržgia pjūklai, mokytojas sukasi į mažėlius – jiems labiausiai reikia patarimo, pagalbos, padrąsinimo. Nors konsultanto etatą, juokiasi, jau yra kam patikėti. Tiems, kurie jo akyse užaugo. Tokiems, kaip, štai, velžietis Tautvydas Trakimas, į stovyklą pirmą kartą atvažiuavęs gal keturiolikos. Tas prisilietimas prie drožybos, sako, išugdęs kitokį požiūrį į meną apskritai:

-Man menas – labiau atsipalaidavimo būdas, kuris, tiesa, po truputį tampa ir darbu, bet tai kažkaip nevargina, nes kai dirbi – žmonės, tarkim, eina į darbus, iš ryto pasiriša kaklaraištį, viską susitvarko ir galvoja: o, velnias, vėl reikia eit į darbą, o man taip nėra – kai dirbu su medžiu – atsikeliu, smagu: vėl galėsiu dirbt, kurt, galvot, kaip čia ką nuveikt, na, visai kitaip gyvenu, nei dauguma.

Džiugas Lapėnas irgi – nesunkia apibrėžia, kaip jo gyvenimą formavo stovykla. Atsakymas – akivaizdus. Šiandien jis – vėl čia. Kas benutiktų, neabejoja, jog ir kitą vasarą čia bus:

-Man šiaip gamta jau patiko, ir sąlytis su medžiu, o per tuos metus – pas Dalių stovyklose – visa tai įtakojo ir mano tolimesnę karjerą – baigiau baldų dizainą ir restauravimą. O šitose stovyklose man labiausiai patinka, kad Dalius kviečia dvi puses: viena – daugiau išsilavinę ir kultūringi, kita – vietinės bendruomenės atstovai. Labai smagu, kad tie miesto ir kaimo žmonės – kartu, jie dalinasi savo patirtimi, ir būtent tada tiek miestiečiams labai įdomu – aš tai sakau kaip miesto atstovas, nes esu iš Kauno, tiek vietiniam – Naujamiesčio – mes ir Latvijoje dalyvaujam, ir Estijoje – tai labai glaudūs ryšiai susidaro, net ateities – aš ir dabar turiu draugų šiose šalyse – ir kūrybiniam procesui, ir gyvenimui tas labai padeda.

Džiugas teigia: Daliaus rengiama stovykla – unikali ne tik pamatinėmis žiniomis. Ji, lyginant su daugeliu tarptautinių projektų, kuriuose tekę dalyvauti, išskirtinė savąja kokybe – išliekamąja verte.

Apie „Jaunąjį skulptorių“ garsiai kalbama visame pabaltijyje – tą liudija ir Estijos, ir Latvijos šalikelėse, mokyklų prieigose stūksančios skulptūros. Jaunieji žinią skleidžia dar toliau – nurodydami savosios kūrybinės versmės ištakas. Bet, visų svarbiausia, jog „Menų sala“ yra. Šių išlakių pušų paunksmėje ir neaprėpiamai toli – kur beėtų iš jos tas, kuris kartą ištarė: ir aš čia buvau.